

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA

CHEMIA – KLASA 7 i 8

SZKOŁA PODSTAWOWA W MIKOŁAJKACH

***OPRACOWAŁA:
ŻANETTA AURELIA JANOWICZ***

Przedmiotowe Zasady Oceniania z chemii zawierają ogólne informacje, dotyczące zasad oceniania w szkole podstawowej oraz kryteria wymagań na poszczególne stopnie szkolne w zakresie klasy siódmej i ósmej.

1. WSTĘP: OGÓLNE OCZEKIWANIA W ZAKRESIE WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI ORAZ OGÓLNE ZASADY OCENIANIA.

Chemia jest przedmiotem ścisłym, zaliczanym do nauk przyrodniczych, nauczany w szkole. Wraz z fizyką i matematyką służy do opisywania zjawisk i prawidłowości, zachodzących w przyrodzie. Wiadomości z chemii są niezbędne w uczeniu się i zrozumieniu fizyki, matematyki i innych przedmiotów. Chemii uczymy się przede wszystkim po to, by zrozumieć. Lecz, aby zrozumieć, niezbędne jest zdobycie podstawowej wiedzy, tj. definicji, praw chemicznych, wzorów. Oczywiście jest, że im wyższy poziom nauczania, tym wzory są trudniejsze i bardziej skomplikowane. Niezwykle istotną rzeczą w chemii jest jej ciągłość. **Nieopanowanie jakiegokolwiek partii materiału powoduje trudności w opanowaniu następnych treści. Dlatego też szczególnie tego przedmiotu należy uczyć się systematycznie.**

Zakres wiadomości i umiejętności z chemii, przeznaczonych do opanowania, zostanie wyznaczony przez treści, omawiane i ćwiczone na poszczególnych zajęciach. Oprócz treści zawartych w podstawie programowej, treści niektórych zajęć będą z poza podstawy programowej, których nie zawiera podręcznik, a które mogą się przydać podczas rozwiązywania zadań i problemów chemicznych. Swoje wiadomości z chemii można samodzielnie poszerzać i rozwijać dodatkowe umiejętności, wykorzystując czasopisma i książki o tematyce chemicznej. Oczywiście, nie wszyscy posiadają szczególne predyspozycje do nauki chemii i w różnym stopniu interesują się chemią. Dlatego formy aktywności są różne, od zadań dla chętnych, problemów chemicznych, odpowiedzi ustnych, do obowiązkowych dla wszystkich prac samodzielnych, prac klasowych, sprawdzianów i kartkówek.

2. OBSZARY OCENIANIA – WIEDZA, POSTAWY, UMIEJĘTNOŚCI.

A) Umiejętne stosowanie terminów, pojęć, procedur z zakresu chemii, niezbędnych w praktyce życiowej i dalszym kształceniu. Uczeń:

- stosuje terminy i pojęcia chemiczne: czyta ze zrozumieniem teksty, w których występują terminy i pojęcia chemiczne;
- wykonuje obliczenia w różnych sytuacjach praktycznych: stosuje w praktyce wzory chemiczne;
- posługuje się własnościami figur: dostrzega kształty figur geometrycznych w otaczającej rzeczywistości.

B) Wyszukiwanie i stosowanie informacji. Uczeń:

- odczytuje informacje przedstawione w formie tekstu, tabeli, wykresu, schematu, rysunku, fotografii;
- operuje informacją: selekcjonuje, porównuje, przetwarza, interpretuje, analizuje, czytelnie prezentuje informacje, wykorzystuje informacje w praktyce.

C) Wyszukiwanie i opisywanie faktów, związków i zależności chemicznych, w szczególności przyczynowo – skutkowych, funkcjonalnych, przestrzennych i czasowych. Uczeń:

- wskazuje prawidłowości w procesach, w funkcjonowaniu układów i systemów: wyodrębnia z kontekstu dane zjawisko, określa warunki jego występowania, opisuje przebieg zjawiska w czasie i przestrzeni, wykorzystuje zasady i prawa do objaśniania zjawisk;

- posługuje się językiem symboli chemicznych: zapisuje wielkości za pomocą symboli, zapisuje związki i procesy w postaci równań;
- stosuje zintegrowaną wiedzę do objaśniania zjawisk przyrodniczych: łączy zdarzenia w ciągu przemian, wskazuje współczesne zagrożenia dla zdrowia człowieka i środowiska przyrodniczego, analizuje przyczyny i skutki oraz proponuje sposoby przeciwdziałania współczesnym zagrożeniom cywilizacyjnym, potrafi umiejscowić sytuacje, dotyczące środowiska przyrodniczego w szerszym kontekście społecznym.

D) Stosowanie zintegrowanej wiedzy i umiejętności do rozwiązywania problemów.

Uczeń:

- stosuje techniki twórczego rozwiązywania problemów: formułuje i sprawdza hipotezy, kojarzy różnorodne fakty, obserwacje, wyniki doświadczeń i wyciąga wnioski;
- analizuje sytuację problemową: dostrzega i formułuje problem, określa dane i szukane (określa cel);
- tworzy modele sytuacji problemowej: wyróżnia istotne wielkości i cechy sytuacji problemowej, zapisuje je w terminach chemicznych;
- tworzy i realizuje plan rozwiązania: rozwiązuje równania, stanowiące model problemu, układa i wykonuje procedury osiągnięcia celu;
- opracowuje wyniki: ocenia, interpretuje i przedstawia wyniki.

3. FORMY PRACY, PODLEGAJĄCE OCENIANIU.

- aktywność;
- odpowiedzi ustne;
- prace długo i średnio terminowe;
- prace klasowe;
- testy;
- kartkówki;
- inne prace pisemne;
- praca w zespołach;
- zadania dodatkowe, rozszerzające wiedzę;
- przygotowanie do lekcji;
- zadania samodzielne;
- udział w konkursach chemicznych.

Wyżej wymienione formy będą sprawdzane i oceniane na lekcjach chemii w następujących obszarach działań uczniów:

- rozwój i rozumienie pojęć chemicznych;
- wiedza chemiczna;
- sposób prowadzenia rozumowań (logiczne myślenie);
- rozwój języka chemicznego;
- rozwiązywanie zadań i sposób prezentacji tych rozwiązań;
- podejście do problemów;
- prace projektowe;

- stosowanie technologii informacyjnej, sprzętu laboratoryjnego;
- zaangażowanie w procesie uczenia się chemii (pilność, sumienność, systematyczność, aktywność);
- planowanie, organizowanie i ocenianie własnego uczenia się;
- skuteczne komunikowanie się w różnych sytuacjach;
- efektywne współdziałanie w zespole;
- korzystanie z różnych źródeł informacji;
- rozwiązywanie problemów w twórczy sposób.

4. KRYTERIA OCENY SEMESTRALNEJ I ROCZNEJ.

1. Ocenę semestralną (roczną) wystawia nauczyciel, najpóźniej na trzy dni przed terminem klasyfikacji semestralnej (rocznej).
2. O zagrożeniu oceną niedostateczną nauczyciel informuje ucznia, jego rodziców poprzez wychowawcę klasy na miesiąc przed klasyfikacją.
3. Wszystkie formy aktywności ucznia oceniane są w skali stopniowej.
4. Punkty uzyskane z prac klasowych i sprawdzianów przeliczane są na stopnie według następującej skali:

0 – 39%	- ocena niedostateczna
40 – 54%	- ocena dopuszczająca
55 – 69%	- ocena dostateczna
70 – 84%	- ocena dobra
85 – 94%	- ocena bardzo dobra
95 - 100%	- ocena celująca

Dla uczniów o obniżonych wymaganiach ustala się dolny próg na ocenę dopuszczającą – 30%.

5. Ocenę roczną wystawia się na podstawie uzyskanych ocen w ciągu całego roku.

Ocenę celującą może otrzymać uczeń, który spełnia kryteria oceny, co najmniej bardzo dobrej oraz osiągnął sukcesy w konkursach chemicznych na szczeblu pozaszkolnym.

W przypadku stwierdzenia dysfunkcji ucznia, nauczyciel dostosowuje się do zaleceń Poradni Psychologicznej – Pedagogicznej. Nauczyciel stosuje różne formy oceniania – zawsze korzystne dla ucznia.

5. KONTRAKT MIĘDZY NAUCZYCIELEM I UCZNIEM.

1. Każdy uczeń jest oceniany z zasadami sprawiedliwości.
2. Prace klasowe, sprawdziany i odpowiedzi ustne są obowiązkowe.
3. Prace klasowe są zapowiadane, z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem i podany jest zakres sprawdzanych umiejętności i wiedzy.
4. Krótkie sprawdziany (kartkówki) nie muszą być zapowiadane i nie mogą być poprawiane.
5. Uczeń nieobecny na pracy klasowej lub sprawdzianie musi ją napisać w terminie uzgodnionym z nauczycielem (dwa tygodnie od momentu pisania tej pracy przez klasę).
6. Każdą pracę klasową napisaną na ocenę nie satysfakcjonującą ucznia, można poprawić. Poprawa jest dobrowolna i odbywa się w ciągu tygodnia od dnia

podania informacji o ocenach. Uczeń poprawia pracę tylko raz i brana jest pod uwagę ocena z pracy poprawionej.

7. Po dłuższej nieobecności w szkole (powyżej tygodnia) uczeń ma prawo nie być oceniany przez tydzień (nie dotyczy prac klasowych).
8. Uczeń ma prawo do dwukrotnego w ciągu semestru zgłoszenia nie przygotowania się do lekcji. Przez nie przygotowanie się do lekcji rozumiemy: brak zeszytu, brak zeszytu ćwiczeń, brak pracy samodzielnej, niegotowość do odpowiedzi, brak pomocy potrzebnych do lekcji.
9. Po wykorzystaniu limitu określonego powyżej, uczeń otrzymuje za każde nie przygotowanie się ocenę niedostateczną.
10. Na koniec semestru nie przewiduje się dodatkowych sprawdzianów zaliczeniowych.
11. Na lekcji nagradzana jest aktywność. Przez aktywność na lekcji rozumiemy: częste zgłaszanie się na lekcji i udzielanie poprawnych odpowiedzi, rozwiązywanie zadań dodatkowych w czasie lekcji, aktywną pracę w grupach.
12. Przy ocenianiu nauczyciel uwzględnia możliwości intelektualne ucznia.

6. SPRAWDZANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW.

- a) praca klasowa po zakończeniu każdego działu jest poprzedzona lekcją powtórzeniową oraz zapowiadana i zapisywana w dzienniku;
- b) test kompetencji po zakończeniu realizacji programu chemii nieorganicznej;
- c) kontrola bieżąca:
 - 1 – 3 sprawdziany 15' z części działu w ciągu semestru – zapowiadanych i zapisanych w dzienniku,
 - 1 sprawdzian 5 – 10' z ostatniej lekcji lub pracy domowej w ciągu semestru,
 - 1 sprawdzian 5' z symboli pierwiastków chemicznych w ciągu semestru w klasie siódmej – nie zapowiadany przez nauczyciela,
 - 1 sprawdzian 5' z symboli pierwiastków chemicznych w ciągu roku w klasie ósmej – nie zapowiadany przez nauczyciela,
 - odpowiedź ustna – przynajmniej jedna ocena w semestrze,
 - samodzielne rozwiązywanie zadań lub wykonywanie ćwiczeń przy tablicy – przynajmniej jedna ocena w semestrze,
- d) skal ocen:
 - odpowiedź ustna : 1 – 6
 - samodzielne wykonywanie zadań i ćwiczeń przy tablicy 1 – 6
 - prace klasowe 1 – 6
 - sprawdziany:
 - 1 – 5, jeżeli obejmują do 4 lekcji
 - 1 – 6, jeżeli obejmują 5 i więcej lekcji
 -

7. REGULAMIN ODPOWIEDZI USTNYCH.

- a) bieżąca kontrola, w ramach odpowiedzi ustnych, obejmuje trzy ostatnie lekcje,
- b) nauczyciel dostosowuje stopień trudności pytań do możliwości ucznia,
- c) odpowiedź ustna obejmuje pytania o zróżnicowanym stopniu trudności z zakresu wymagań, określonych dla każdego działu,
- d) ilość poprawnych odpowiedzi i ich jakość decyduje o ocenie,

8. AKTYWNOŚĆ UCZNIĄ.

Dodatkowa sferą podlegającą ocenie jest:

- aktywność ucznia na lekcji:
 - wprowadzającej nowe treści { odnotowana znakiem (+); za 4 (+) uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą };
 - powtórzeniowej { uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą za aktywny udział w lekcji };
- wykonywanie zadań i ćwiczeń o podwyższonym i wysokim stopniu trudności (* i **): { za 6 * uczeń otrzymuje ocenę celującą };
- wykonywanie opracowań artykułów, zagadnień, gazetek tematycznych z wykorzystaniem techniki komputerowej oraz zasobów internetu: { uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą lub celującą, w zależności od jakości pracy; **nauczyciel może odstąpić od wystawienia oceny za tego typu pracę, jeżeli została wykonana niedbale i niezgodnie z zaleceniami** };
- indywidualna praca na lekcji: { jeżeli uczeń nie wykonuje w czasie lekcji zleconej mu pracy, nauczyciel może, po odnotowaniu uwagi w zeszycie, wstawić mu ocenę niedostateczną };

9. OCENIANIE PRAC PISEMNYCH.

Biorąc pod uwagę procentowy udział odpowiedzi prawidłowych w ogólnej ilości pytań ustalono:

- 0 – 39% - ocena niedostateczna
- 40 – 54% - ocena dopuszczająca
- 55 – 69% - ocena dostateczna
- 70 – 84% - ocena dobra
- 85 – 94% - ocena bardzo dobra
- 95 - 100% - ocena celująca

Dla uczniów o obniżonych wymaganiach ustala się dolny próg na ocenę dopuszczającą – 30%.

10. WYSTAWIANIE OCENY SEMESTRALNEJ I KOŃCOWEJ.

Podstawą wystawienia oceny semestralnej i końcowej jest **średnia ważona ocen z trzech grup:**

- **za 3 punkty:**
 - prace klasowe;
 - sprawdziany z części działu, obejmujące 5 lekcji i więcej;
- **za 2 punkty:**
 - odpowiedź ustna;
 - samodzielne wykonywanie zadań lub ćwiczeń przy tablicy;
 - sprawdziany z symboli pierwiastków chemicznych;
 - sprawdziany z części działu, obejmujące do 4 lekcji;
- **za 1 punkt:**
 - aktywność;
 - sprawdziany z pracy samodzielnej i ostatniej lekcji;
 - praca samodzielna, praca w grupach, praca na lekcji, zeszyt;
 - referat, opracowanie artykułu, gazetki tematycznej.

11. OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA Z CHEMII.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- posiada wiadomości i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania;
- potrafi korzystać z różnych źródeł informacji nie tylko tych wskazanych przez nauczyciela;
- potrafi stosować wiadomości w sytuacjach nietypowych (problemowych);
- proponuje rozwiązania nietypowe;
- umie formułować problemy i dokonywać analizy syntezy nowych zjawisk;
- potrafi precyzyjnie rozumować, posługując się wieloma elementami wiedzy, nie tylko z zakresu chemii;
- potrafi udowodnić swoje zdanie, używając odpowiedniej argumentacji, będącej skutkiem zdobytej samodzielnie wiedzy;
- osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach chemicznych lub wymagających wiedzy chemicznej, szczebla wyższego niż szkolny;
- jest autorem pracy związanej z chemią o dużych wartościach poznawczych i dydaktycznych;

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności przewidziane programem;
- potrafi stosować zdobytą wiedzę do rozwiązania problemów i zadań w nowych sytuacjach;
- wskazuje dużą samodzielność i potrafi bez nauczyciela korzystać z różnych źródeł wiedzy, np. układu okresowego pierwiastków, wykresów, tablic, zestawień;
- potrafi planować i bezpiecznie przeprowadzać eksperymenty chemiczne;
- potrafi pisać i samodzielnie uzgadniać równania reakcji chemicznych;
- wykazuje się aktywną postawą w czasie lekcji;
- bierze udział w konkursie chemicznym lub wymagającym wiedzy i umiejętności związanych z chemią;
- potrafi poprawnie rozumować o kategoriach przyczynowo – skutkowych, wykorzystując wiedzę przewidzianą programem również pokrewnych przedmiotów;

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem;
- poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do samodzielnego rozwiązywania typowych zadań i problemów, natomiast zadania o stopniu trudniejszym wykonuje przy pomocy nauczyciela;
- potrafi korzystać ze wszystkich poznanych na lekcji źródeł informacji (układ okresowy pierwiastków, wykresy, tablice i inne);
- potrafi bezpiecznie wykonywać doświadczenia chemiczne;
- rozwiązuje niektóre zadania dodatkowe o niewielkiej skali trudności;
- poprawnie rozumuje w kategoriach przyczynowo – skutkowych;
- jest aktywny w czasie lekcji;

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował w podstawowym zakresie te wiadomości i umiejętności określone programem, które są konieczne do dalszego kształcenia;
- poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do rozwiązywania, z pomocą nauczyciela, typowe zadania teoretyczne lub praktyczne o niewielkim stopniu trudności;
- potrafi korzystać, przy pomocy nauczyciela, z takich źródeł wiedzy, jak układ okresowy pierwiastków, wykresy, tablice;
- z pomocą nauczyciela potrafi bezpiecznie wykonać doświadczenia chemiczne;
- potrafi przy pomocy nauczyciela pisać i uzgadniać równania reakcji chemicznych;
- w czasie lekcji wykazuje się aktywnością w stopniu zadawalającym;

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- ma braki w opanowaniu wiadomości określonych programem nauczania;;
- rozwiązuje z pomocą nauczyciela typowe zadania teoretyczne lub praktyczne o niewielkim stopniu trudności;
- z pomocą nauczyciela potrafi bezpiecznie wykonywać bardzo proste eksperymenty chemiczne, pisać proste wzory chemiczne i równania chemiczne;
- przejawia pewne zaangażowanie w procesie uczenia się;

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował tych wiadomości i umiejętności określonych programem, które są konieczne do dalszego kształcenia się;
- nie potrafi rozwiązać zadań teoretycznych lub praktycznych o elementarnym stopniu trudności nawet przy pomocy nauczyciela;
- nie zna symboliki chemicznej;
- nie potrafi napisać prostych wzorów chemicznych i najprostszych równań chemicznych nawet przy pomocy nauczyciela;
- nie wykazuje zadawalającej aktywności poznawczej i chęci do pracy.